

FOTO: DIETER DUNDAL

Tidsperspektiv

En ögonblicksbild från krigstiden, en nästan bortglömd lastbilsfilm – och så ett återbesök hos Leif Eriksson och hans Scania-Vabis L75. Följ med bakåt i tiden med Norvinges Nostalg.

TEXT OCH FOTO: BOSSE NORVINGE

Under brinnande krig?

Från tidningens arkiv har jag denna gång plockat en bild föreställande aktiviteter på Volvos område. Rätt troligt är att det är under krigsåren 1939–1945. Det ser ut som att det pågår förberedelser på leveranschassier, eller snarare exportchassier då strålkastarna saknas och baserat på annat bildmaterial lär ha monterats direkt på tillverkningslinan.

FOTO: SVENSK ÅKERITIDNINGENS ARKIV

En Volvo ur 180-190-serien har lyfts upp och får träskodda fälgar monterade. Det verkar ligga på återförsäljaren eller kunden att förse chassit med ringar. Har det med andra världskrigets gummibrist att göra?

Någon låda med kompletterande delar, som strålkastare, syns inte på chassierna, men den kommer väl på så småningom. Det är inte omöjligt att lådan också fungerar som förarsäte när chassierna flyttas.

En Rundnos längre bort står med öppen motorlucka även om det ser ut att regna.

Är det någon som vet mer om anledningen till trähjulen och varför strålkastarna saknas är ni välkomna att höra av er.

Scanias trubbnos i ny viktklass

För 50 år sedan presenterades en halvt frambyggd liten lastbil i en för Scania-Vabis helt ny totalviktsklass mellan åtta och tolv ton. Det var modell L36 som med sin nya fyrcylindriga motor skulle ta marknadsandelar i det mindre segmentet. Bilden är ur familjealbumet på en Scania-Vabis L36 men av sista årsmodellen

FOTO: FRÅN KARL-EVERT JOHANSSON

1968. Den köptes ny av min svärfar Karl-Evert Johansson i Brålanda. Leveransen skedde från Granström & Söner i Vänersborg november 1967. Priset var 56 000 kronor plus en Regent från 1957. Men då fick man på 36:an servostyrning, motorvärmare, solskydd, stötdämpare, radio, två fjärrljus och ett backljus. Alltså rikligt utrustad – och då inkluderades även djurbonaden i råspont, tillverkad av Grunnebo Mekaniska.

1968 reviderades modellen och fick namnet L50 vid sidan av 80, 85 och 110-modellerna och maxlasten ökades något. L50 försvann helt ur produktprogrammet 1975.

Karl-Everts L36:a byttes in mot en ny Scania LB80 1970 och hamnade hos en rad olika ägare i Timmele och Boråstrakterna innan den skrotades i Mariannelund 1978. Hugo Rydin i Ljungsarp var en av alla ägare, och det är tydligen där som bilden togs.

Souvenir från svunnen tid

Sådana här dekaler satt det på en och annan utlandsbil en gång i tiden. De kunde erhållas på Gustaaf Scandinavian Restaurant som fanns på tre platser i Holland. I Kesteren och i städerna Denekamp och Bocholtz som gränsar till Tyskland. Affärsidén var att man som namnet avslöjar, riktade sig till vägförare från Sverige, Norge och Danmark vilka på 60- och 70-talen inte alls var några sällsynta fenomen. Gränsövergången i Denekamp trafikerades av många som via Lingonstigen skulle mellan Bremen och Amsterdam. Namnet ”Lingonstigen” kom sig av att man då passerade den tyska staden Lingen.

Förutom de officiella tjänsterna som restauranger bistår med kunde de fylla whiskey på vinflaskor. Man kunde också erbjuda cognac eller generer i femliters dieseldunkar vilka placerades i reservhjulet och blev alldeles lagom smutsiga tills tullen i Sverige tog sig en runda runt ekipaget.

Lingonstigen ersattes av motorvägen E30/A1 ett stycke söderut, men det finns faktiskt idag en Gustaafs Restaurant De Poppe vid gränsstationen på E30 nära staden De Lutte, men den är långt ifrån den gamla Gustaafs vid Denekamp utan mer som ett litet kebabhak. Tiderna förändras och man kan nog också starkt misstänka att andelen skandinaviska ekipage är helt annan idag än för 50 år sedan.

Bortglömd rulle äntligen i butik

Klipplet – Janne Halldoffs sista film – har jag behandlat för ett par år sedan. Nu kan den äntligen bli var mans egendom.

Filmen handlar om några dragbilschaufförer som kommer på den briljanta idén att smuggla tompallar och sälja dem.

Framträdande är den överväldigande produktplacering som kan få rena reklamfilmer att blekna i jämförelse. Filmen har kalkonstämpel men det var ingen film som Janne Halldoff skämdes över, även om vissa vill ge sken av det. Men visst var det för filmbolaget en ekonomisk dunderflopp.

Det har till och med cirkulerat uppgifter om att filmen aldrig gjorts, men Klippet finns nu ute i handeln efter alla år, som del i en dvd-box. I boxen finns ytterligare tre filmtitlar ur Halldoffs meritlista som ger filmsamlingen i bokhyllan åtskilliga kultstatuspoäng extra.

Vad sägs om Rötmanad från 1970 och Firmafesten från 1972? För att inte tala om filmen Jack från 1976, efter Ulf Lundells roman med samma namn.

Boxen innehåller två DVD-skivor och hos cdon.com kostar den 199 kronor.

Att kunna kränga däck

Från en gammal tidning singlar det för ett tag sedan ner en liten broschyr från 1955 om Henleys däcksortiment. Omslagets utformning andas den tidsandan då rymdfärder och science fiction var något av det mest spännande som fanns.

Engelska Gummi Aktiefabrikatet i Eksjö var generalagent för däckfabrikatet och försäljningsargumenten känns igen även idag 60 år senare. Högt milantal, tyst gång, lång livslängd och utmärkt grepp var några av alla välkända däckegenskaperna. Det enda som i så fall saknas är lågt rullmotstånd. Men det var ändå långt kvar till energimärkning, och märkningar som m+s och ”Tree Peak Mountain Snowflake”.

